

Handläggare
Hussein Abdalla Aziza

Datum
2016-04-27

Diarienummer
KSN-2016-0627

Kommunstyrelsen

Yttrande över Statskontorets rapport: Uppdaterad indelningsgrund i delmodellen för barn och ungdomar med utländsk bakgrund

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande enligt **bilaga 1**.

Ärendet

Statskontoret har överlämnat rapporten Uppdaterad indelningsgrund i delmodellen för barn- och ungdomar med utländsk bakgrund för yttrande.

I juni 2014 fick Statskontoret i uppdrag att undersöka om beräkningarna i delmodellen för barn och ungdomar med utländsk bakgrund i kostnadsutjämnningen ska baseras på distrikt istället för församling.

Delmodellen barn och ungdomar med utländsk bakgrund tillkom år 2000 och är en del av kostnadsutjämnningssystemet. Den syftar till att kompensera kommuner där det finns relativt många barn och ungdomar med utländsk bakgrund som kan förväntas ha ett större behov av stöd i förskolan och skolan.

Statskontoret förslår att distriktsindelningen som införs i folkbokföringen 1 januari 2016 bör utgöra indelningsgrund i delmodellen för barn och ungdomar med utländsk bakgrund. Förslaget införs 2017 och innebär att den ekonomiska omfördelningen ökar eftersom en finfördelad indelningsgrund fångar upp andelen barn och ungdomar med en utländsk bakgrund med högre precision än en grövre indelningsgrund t ex kommun.

En sammanfattning av Statskontorets förslag återfinns i **bilaga 2**.

Föredragning

Uppsala kommun tillstyrker Statskontorets förslag att beräkningarna i delmodellen för barn och ungdomar med utländsk bakgrund bör baseras på distrikt. Med distrikt som indelningsgrund fångar delmodellen upp andelen barn och ungdomar med utländsk bakgrund med högre

precision. I detta avseende är distrikt överlägsen kommun som indelningsgrund. Att distrikt är en formell indelning medför även en stabilitet i delmodellen genom att säkra en kontinuerlig dataförsörjning.

Delmodellen för barn och ungdomar med utländsk bakgrund är en av tio delmodeller i Kostnadsutjämnningen för kommuner tillkom som ett komplement till delmodellerna för förskoleklass, grundskola och gymnasieskola. Syftet var att ge ett extra stöd till kommuner med en hög andel barn och ungdomar i åldern 0-19 år med utländsk bakgrund. Med utländsk bakgrund i delmodellen menas barn och ungdomar som antingen själva är födda utanför Norden eller EU eller som har minst en förälder som är född utanför Norden eller EU. Det är enbart folkbokförda barn och ungdomar med utländsk bakgrund som ingår i beräkningsunderlaget.

Delmodellen infördes år 2000 och haft kommun som indelningsgrund fram till och med 2013. År 2014 infördes församlingar som ny bas för beräkningarna i syfte att uppnå en större träffsäkerhet. För att indelningsgrunden skulle bli stabil över tid låstes den till 2010 eftersom antalet församlingar inom Svenska kyrkan har successivt minskat. Detta innebär dock att befolkningsuppgifterna inte går att uppdatera. Uppgifterna som används i dag är således inaktuella.

Distrikt är en ny geografisk indelning som införs i folkbokföringen den 1 januari 2016. Den nya distriktsindelningen bygger på församlingsindelningen per den 31 december 1999. Distrikt är en officiell indelning som till skillnad från församling är stabil över tid. Vidare är distrikt en finare indelning jämfört med församling. Medianen för antal distrikt per kommun är 6 jämfört med 4 för antal församlingar per den 1 januari 2010.

Statskontorets utvärdering visar att distrikt som indelningsgrund uppfyller kraven på precision, dataförsörjning och enkelhet. Med distrikt som en formell indelning är dataförsörjningen framöver säkerställd. Jämfört med kommun som indelningsgrund medför dock distrikt en högre grad av komplexitet i beräkningarna av delmodellen.

Jämförelsen med kommun som indelningsgrunden visar också att distrikt inte innebär några skevheter. Spridningen mellan kommunerna blir större. Detta är förväntat eftersom en mer finfördelad indelningsgrund betyder att andelen barn och ungdomar med en utländsk bakgrund fångas upp med en högre precision än vad som är fallet med en grövre indelningsgrund som kommun.

Uppsala är uppdelat i 37 distrikt. Övergången från 27 församlingar till 37 distrikt har förändrat koncentrationen av barn och ungdomar med utländsk bakgrund enbart marginellt. De flesta stora församlingarna där Uppsala har en hög koncentration av barn och ungdomar med utländsk bakgrund har inte förändrats namnvärt vid övergången till distrikt. Samtidigt fångar distrikt koncentrationen av barn och ungdomar med utländsk bakgrund på ett sätt som är överlägset kommun som en indelningsgrund.

Uppsala kommun tillhör de 233 kommuner som får ett försämrat utfall vid övergången till distrikt som indelningsgrund. Samtidigt är församling inte aktuell som indelningsgrund då den inte uppfyller kravet på en stabil dataförsörjning.

Kommun som indelningsgrund skulle emellertid innebära att Uppsala kommuns avgift för delmodellen fördubblas då kommun som indelningsgrund är sämre på att fånga koncen-

trationen av barn och ungdomar med utländsk bakgrund. Distrikt är således överlägsen kommun i detta avseende.

Ekonomiska konsekvenser

Med distrikt som grundindelning beräknas utfallet för Uppsala kommun för utjämningsåret 2017, med en avgift på 41 kronor per invånare, uppgå till totalt 8,7 miljoner kronor. Med den nuvarande indelningen på församling beräknas utfallet med en avgift på 7 kronor per invånare, uppgå till totalt 1,5 miljoner kronor. Den nya förslagna förändringen innebär en höjning av kommunens avgift till kostnadsutjämningen med 7,2 miljoner kronor.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christoffer Nilsson
Chef kommunledningskontoret

Handläggare
Hussein Abdalla Aziza

Datum
2016-04-27

Diarienummer
KSN-2016-0627

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Statskontorets rapport: Uppdaterad indelningsgrund i delmodellen för barn och ungdomar med utländsk bakgrund

Uppsala kommun har getts möjlighet att yttra sig över Statskontorets rapport och anför följande.

Kommunstyrelsen tillstyrker förslaget. Det förbättrar delmodellens förutsättningar att fånga koncentrationen av barn och ungdomar med utländsk bakgrund och säkrar stabilitet i modellen.

Det är viktigt att delmodellen för barn och ungdomar med utländsk bakgrund når en hög precisionsgrad för dess legitimitet. En indelningsgrund som baserar sig på distrikt är överlägsen den som baserar sig på kommunnivå i detta avseende. Valdistrikt skulle kunna erbjuda en större precision än distrikt, men är inte en tillräcklig stabil indelning.

Barn och ungdomar med utländsk bakgrund når generellt sett sämre resultat i skolan än elever med svensk bakgrund. De kan därför förväntas vara i större behov av stöd. Enligt skollagen ska alla barn och elever i skolan erbjudas utbildning som tar hänsyn till barn och elevers olika behov. Det innebär att elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen har rätt till stöd.

Uppsala kommun ställer sig därför bakom principen att det behövs en utjämning som kompenserar kommuner med hög koncentration av barn och ungdomar med utländsk bakgrund i vissa stadsdelar. Detta följer av kommunens principiella inställning att det behövs ett kostnadsutjämningsystem för Sveriges kommuner som säkerställer likvärdig service för invånarna oberoende av kommunens strukturella förutsättningar för att tillhandahålla denna service.

Kommunstyrelsen

Marlene Burwick
Ordförande

Ingela Persson
Sekreterare

Uppdaterad indelningsgrund i delmodellen för barn och ungdomar med utländsk bakgrund

Sammanfattning

Statskontoret har på regeringens uppdrag undersökt om distriktsindelningen som kommer att införas i folkbokföringen 2016 bör utgöra indelningsgrund i delmodellen för barn och ungdomar med utländsk bakgrund. Delmodellen utjämnar för de merkostnader i framför allt förskola och skola som kan följa av att en kommun har stadsdelar med relativt många barn och elever med utländsk bakgrund. Nuvarande indelningsgrund är församlingar. Det betyder att beräkningarna baseras på befolkningen i de församlingar där andelen barn och ungdomar med utländsk bakgrund överstiger riksgenomsnittet. Uppgifter om befolkningen är från 2009 och uppdateras inte. Delmodellen ingår som en av tio modeller i kostnadsutjämnningen mellan kommuner.

Statskontoret har utvärderat distriktsindelning i förhållande till alternativa indelningsgrunder (församling, kommun och valdistrikt). I utvärderingen har Statskontoret ställt upp krav på indelningsgrunden vad gäller precision, dataförsörjning och enkelhet. Med precision menas att indelningsgrunden på ett godtagbart sätt fångar upp koncentrationen av barn och elever med utländsk bakgrund och att indelningsgrunden inte leder till skevheter. Med dataförsörjning menas att indelningen inte kommer att förändras och att del-modellen kan försörjas med uppdaterade befolkningsuppgifter. Med enkelhet menas att beräkningarna är förhållandevis enkla att genomföra. Distrikt upp-fyller de krav som ställts upp. Statskontoret föreslår därför att distrikt bör utgöra indelningsgrund i delmodellen.

Förslaget innebär att den ekonomiska omfördelningen ökar. En finfördelad indelningsgrund fångar upp andelen barn och ungdomar med en utländsk bakgrund med högre precision än en grövre indelningsgrund. Med den nuvarande indelningsgrunden, församling, omfördelas totalt cirka 556 miljoner kronor utjämningsåren 2015 och 2016 (bygger på befolkningsuppgifter från 2013 och 2014). Med distrikt ökar omfördelningen för 2015 och 2016 till cirka 630 miljoner kronor.

I uppdraget har också ingått att beräkna utfallet för enskilda kommuner. Det ekonomiska utfallet utjämningsåret 2016 förändras i ett intervall mellan minus 53 kronor per invånare till plus 145 kronor per invånare (median på minus 19 kronor per invånare). Kommuner som inte har en andel barn och ungdomar med utländsk bakgrund över riksgenomsnittet med nuvarande indelningsgrund och som inte heller skulle få det med distrikt får samtliga en utfallsförändring med minus 19 kronor, eftersom omfördelningen ökar i delmodellen.